

मनुष्यः तत्त्वतः तत्त्वज्ञानया फलं धर्मोपदेशः धर्मउपदेशवीर्यं विनयं नमस्त्वः
भावः कार्यकार्यं भिज्यामभिज्या शुभाशुभं धर्मपापः शास्त्रानि सियू ॥ ० ॥
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणां हितकाम्यया ॥ येन प्रज्ञा प्रवर्धने मातेव हितकारिणी
॥ ३ ॥ येन उगुलिं प्रज्ञा प्रवर्धने ज्ञानवेद्भ्युत् मातेव मामंध्यं हितकारिणी
हितयानावोयुः तत् शुशुशास्त्रं नराणां मनुष्यगणापित हितकाम्यया हितया
यगुरुच्छायाना अहं जि संप्रवक्ष्यामि केन ॥ ० ॥ मूलसूत्रं प्रवक्ष्यामि चाने केन
तुभाषितं ॥ येन विज्ञातमात्रेण सर्वज्ञत्वं हि जायते ॥ ४ ॥ तु हानं चाने केन च

नक्षत्रापीश्वरः भाषितः आतादयः ज्ञानवशः मूलसूत्रः मूलशुसूत्रः प्रवक्ष्यामिः कनेये
 नशुसूत्रस्यः विज्ञानमात्रेणः सियामात्रेणः ॥ १ ॥ अथ यनः सर्वज्ञत्वाय नः संपूर्णस्य
 जुय ॥ ० ॥ **॥** मूर्खशिष्यापदेशेन उष्ट्रास्त्रीभरणेन च ॥ द्विषतासं प्रयोगेण परिहृतोऽप्यव
 सीदति ॥ ५ ॥ **॥** मूर्खशिष्यापदेशेन मूर्खतशिष्याया न उष्ट्रापदेशेन विद्यायुलि च हानं उ
 ष्ट्रास्त्रीभरणेन उष्ट्रास्त्रीया न प्रणिपालयानाशुलि द्विषतासं प्रयोगेण शत्रुना प
 संगतयानाशुलि परिहृतः अपि परिहृतजूसानः अवसीदति नाशजुय ॥ ० ॥ **॥** शु
 रिभिः सह संपर्कः परिहृतैः सह संकथा ॥ कुलिभिः सह मित्रत्वं कुर्वारो न अवसीदति

॥ ६ ॥ **॥** शुशोभिः सह शुशोपिनापः संपर्कः मित्रजुयः परिहृतैः सह परिहृतगणा
 पिनापः संकथा कथावाद्यायः कुलिभिः सह कुलवंतगणापिनापः मित्रत्वं कुर्व
 राः मित्रया कल नावसीदति स्थनीमुख ॥ ० ॥ **॥** उन्मजानां भुजंगानां मध्यपानां च दनि
 नां ॥ स्त्रीणां राजकुलानां च विश्वासनिगतायुषः ॥ ७ ॥ **॥** उन्मजानां नैयाः भुजंगानां स
 पियाः मध्यपानां मध्यवनीपिनि दनिनां किमिया स्त्रीणां मिसाया राजकुलानां रा
 जकुलया विश्वासनि विश्वास या न सा गतायुषः आयुक्षयजुय ॥ ० ॥ **॥** विरिणां स
 ह विश्वासं यो नरः कर्तुमिच्छति सर्वक्षेत्रेषु संसुप्तः पतिनः प्रणिबुध्यते ॥ ८ ॥

वैरिणासहः शत्रुनापः यः नरः गुह्यमनुष्यं विश्वासं कर्तुं विश्वासयायगुः इच्छति न
च्छायायुः सः शुलः वृक्षोयेषु सिमायाचकाश्च संसुप्तः धनाः पतिनः कुमुदस्यै लि
प्रतिबुद्धते समेज्जुयू ॥ ० ॥ धनवान्यप्रयोगेषु विश्वासं ग्रहणेषु च ॥ आहारे व
वहारे पुत्रकालजः सदा भवेत् ॥ १ ॥ धनः धनदयके गुली धान्यप्रयोगेषु वा अ
दि कालविलयाय गुलि विश्वासं ग्रहणेषु शास्त्रस्य ने गुली आहारे नय गुलि व्य
वहारे पुत्रवहारयाय गुली सदा सदा त्र्यक्तलजः भवेत् लज्जेते मा ॥ ० ॥ न
गुरुसदृशो मानान गुरुसदृशः पिता ॥ यस्मिन्निमहाघोरं संसारोदधिउत्तरं ॥ १०

गुरुसदृशः गुरुसमानः नमाना मां मज्जु गुरुसदृशः गुरुसम
यः गुरुगुरुं महाघोरं अतिभयानकजुयाचंशु उत्तरं न
धिः संसाररूपी समुद्रः तुरनिः जरे याकावी ॥ ० ॥ मानागंगा
च गुरुः केदारसमंतीर्थमानागंगा पुनः पुनः ॥ ११ ॥
गान्तीर्थसमानः पितावो पुष्करं एव च पुष्करतीर्थ
तीर्थः केदारतीर्थसमानः माना मां पुनः पुनः वारं
यमाल ॥ ० ॥ विश्वारूपं कुरुपारां क्षमारूपं न

पंनारीरूपं पंपोनिब्रजा ॥ १२ ॥ कुरुपारांरूपं पंरूप
नपरेवनारूपं नपस्वीपिनिरूपं क्षमाः सह्यार
जंगयारूपं स्वरं सौरः नारीरूपं मिसायारूपं
नचविद्यासमोवन्धुर्नचव्याधिसमोरिपुः ॥ नचापत्यस
१२ ॥ विद्यासमः शास्त्रवरोवरः नवन्धुः दातुकिजामजुः व्या
शत्रुः नमेपिमजुः अपत्यसमः पुत्रवरोवरः स्नेहः मायाः न
वयाक्यं भिन्नः वरं नवधंलः नमेपिमजुः ॥ ० ॥ विद्याप्रवासि

हेषुच ॥ आनुरस्योपधं मित्रं धर्ममित्रं परत्रच ॥ १३ ॥ चवासिन् मित्रं परदेवता
विद्याः शास्त्रं गृहेषु मित्रं क्षेयामित्रं भार्याः स्त्रीः आनुरस्यमित्रं रोगी मित्रं वापव
वासः परत्रचमित्रं परलोकेमित्रं धर्मधर्म ॥ ० ॥ हराधीनाविषं विद्या अजीर्णाभे
जनंविषं विषंगोष्ठीदरिद्रस्यदृढस्यनरुणीविषं ॥ १४ ॥ हराधीनाविषं विद्या
अजीर्णाभोजनंविषं ॥ विषंगोष्ठीदरिद्रस्यदृढस्यनरुणीविषं ॥ १४ ॥ हराधीनावि
द्याः तत्कालं मधनायुः शास्त्रं विषं विषजुयः अजीर्णाभोजनं पचयमजुयः कनया
युः विषं विषजुयः दरिद्रस्य दरिद्रयागोष्ठीः परिवारः विषं विषजुयः दृढस्य यु

याया नरुणीः त्पासिलस्त्रीः विषं विषजुयुः ॥ ० ॥ अनाभ्यासे र्हेता विद्या नित्यशसै
 र्हेताः स्त्रियः ॥ कुबीनेन र्हेतं क्षेत्रं भूत्यदोषै र्हेतौ नृपः ॥ १६ ॥ अनाभ्यासेः अभ्यासमया
 नागुलिं विद्या र्हेता विद्यानाशजुयुः नित्यशसैः नित्यशीलागुलिं स्त्रियः र्हेताः मिसाना
 शजुयुः कुबीनेन मभिं गुप्सापि नागुलिं क्षेत्रं र्हेतं कुनाशजुयुः भूत्यदोषैः मत्रिया
 दोषः नृपः र्हेतः राजानाशजुयुः ॥ ० ॥ यस्य पुत्रे न विद्वान्श्च न श्वरो न च परिडतः ॥ अं
 धकारं कुलं तं स्प नष्टं चन्द्रे व शर्वरी ॥ ७ ॥ यस्य पुत्रः गुह्यसया पुत्रः न विद्वान्
 शानी मज् न श्वरः श्वरां मज् न च परिडतः परिडतं न मज् न तस्य कुलं धन्यं ॥

नष्टं चन्द्रे व शर्वरी चन्द्रमामरगुरात्रिभ्यः अंधकारं र्विउस्पचनी ॥ ० ॥ शर्वरी दी
 पकश्चन्द्रप्रभाते रावि दीपकः त्रैलोक्य दीपको धर्मः सुपुत्र कुल दीपकः ॥ १८ ॥
 शर्वरी दीपकः रात्रियामतः चन्द्रः चन्द्रमा प्रभाते दीपकः दिनयामतः राविः श्री
 सूर्यः त्रैलोक्य दीपकः स्वर्गलोकयामतः धर्मः धर्मः कुल दीपकः कुलयामतः सु
 पुत्रः भिंलपुत्रः ॥ ० ॥ जनयितो पनेता च यस्तु विद्याप्रयच्छति ॥ अन्नदाता भय
 त्राणा पंचैते पितरः स्मृताः ॥ १९ ॥ जनयिता थ वत जन्म व्यस्त उपनेता प्रणि
 पालयाकस्तु यस्तु गुह्यजा विद्याप्रयच्छति विद्याव्यस्त अन्नदाता अन्नव्य

स-भयत्राता-भयञ्जीवलेरक्षायाकस्त-एतेपंच-धन्मास्त-पितरः-स्मृताः-वैध्यात
 लं॥ ० ॥ गुरुपत्नी-राजपत्नी-मित्रपत्नी-तथैवच॥ पत्नी-माता-स्वमाता-च-पंचैते-मातरः
 स्मृताः॥ २० ॥ गुरुपत्नी-गुरुयास्त्री-राजपत्नी-राजायास्त्री-मित्रपत्नी-मित्रयाक
 ता-तथैवच-अगुप्रकारेहे-पत्नी-माता-ससमा-स्वमाता-धवमा-एतेपंच-धुपि
 न्यास्त-मातरः-स्मृताः-माध्यातन॥ ० ॥ लालयेत्पंचवर्षाणि-दशवर्षाणि-ताडयेत्
 ॥ संप्राप्तेषोडशवर्षे-पुत्रं-मित्रवदाचरेत्॥ २१ ॥ पुत्रं-पुत्रयान्-पंचवर्षाणि-न्या
 दतक-लालयेत्-सितके-दशवर्षाणि-हि-दतक-ताडयेत्-सास्त्रायाय-गु-षोडश

वर्षे-संप्राप्ते-सितके-ददत-वायव-मित्रवत्-मित्रप्यं-आचरेत्-आचारयाये॥ ० ॥
 लालना-दहदोषा-स्मा-उना-दहवो-गुणाः॥ तस्मात्पुत्रं-च-शिष्यं-च-ताडयेत्-न-लालयेत्
 ॥ २२ ॥ लालना-त-सितका-गुलिं-वहवो-दोषा-आपाल-दोष-जुयू-ताडना-त-शास्त्रि
 यान-गुलिं-वहवो-गुणाः-आपाल-गुणा-जुयू-तस्मात्-धुलिया-निर्गति-पुत्रं-पुत्रयान
 शिष्यं-च-शिष्यया-तन-ताडयेत्-शास्त्रिया-यमा-न-लालयेत्-सितके-मज्जू॥ ०
 रुच्य-भासो-यदि-स्या-ता-प्र-रुच्य-किं-प्रये-जन-ता-व-भौ-यदि-न-स्या-ता-प्र-रुच्य-किं-प्र
 ये-जन॥ २३ ॥ रुच्य-भासो-शास्त्र-वो-न्य-गुली-रुचि-व-अ-भास-यदि-स्या-ता-दत-वाल

सा प्रज्ञया ज्ञानं किं प्रयोजनं छु प्रयोजनं नौ उभौ ध्वनिगु. यदि न स्यातां मंतव
ल सा प्रज्ञया ज्ञानं किं प्रयोजनं छु प्रयोजनं ॥ ० ॥ पुत्रास्तु विविधैः शास्त्रैर्नियो
ज्या सततं बुधैः ॥ नीतिज्ञा बुद्धि संपत्ता भवन्ति खलु पूजिताः ॥ २४ ॥ बुधैः ज्ञानीपि स
सततं सदा पुत्राः कायमचात विविधैः शास्त्रैः नाना प्रकार या शास्त्रैः नियोज्या ज्ञा
जनप्ये मा नीतिज्ञा नीतिस्पृषिं बुद्धि संपत्ता बुद्धि संयुक्त जुया चेपिं खलु निश्च
यनं पूजिता भवन्ति पूजाया यजोर्गापिं जुय ॥ ० ॥ पठ पुत्र किमालस्य मपठो भा
रवाहकः ॥ पठतः पूजिता राजा पठ पुत्र दिने दिने ॥ २५ ॥ पुत्र हे पुत्र पठ आख

ने २५ ॥ अगुणास्य गुणामुत्पत्त्या रूपं हर्तुं रूपवर्ध. अशीलस्य शीलमउत्प
त्त्या हर्तुं कुलं कुलवर्ध. असिद्धे सिद्धि मउत्पत्त्या विद्या हर्ता शास्त्रवर्ध. अभोग
स्य सुखभोगमया स्यात् हर्तुं कुलं हर्तुं धनं धनवर्ध ॥ ० ॥ गुणं भूषायते रूपं
शीलं भूषायते कुलं सिद्धिं भूषायते विद्यां भोगं भूषायते धनं ॥ ३० ॥ रूपं
रूपं गुणं भूषायते गुणायकं शोभादेः कुलं कुलं शीलं भूषायते शीलयाक्य
शोभादेः विद्या शास्त्रं सिद्धिं भूषायते सिद्धियाक्यं शोभादेः धनं धनं भोगं भू
षायते भोगयाक्यं शोभादेः ॥ ० ॥ सुकुले योजयेत्कन्यां पुत्रं विद्या सुयोजयेत्

व्यसने योजयेत्तु मित्रं धर्मे नियोजयेत् ॥ ३१ ॥ कन्यां कन्यायात् सुकुले भिं
 सुकुले योजयेत् दानयाये पुत्रं पुत्रयात् विशासु शास्त्रे योजयेत् जोजलप्ये
 शत्रुं शत्रुयात् व्यसने विपत्तिसं योजयेत् जोजलप्ये मित्रं मित्रयात् धर्मे धर्म
 स नियोजयेत् जोजलप्ये ॥ ० ॥ नासु चो शिखरो मेरुर्नागिनिम्नारसातलं ॥ व्यव
 सायसहायानां नागिपालो महोदधिः ॥ ३२ ॥ शिखरो मेरुः सुमेरु पर्वतया च का
 नागिउच्च अतिताजामजूरसातलं पातालं न अतिनिम्नः अतिक्वथ्यामजूर व्य
 वसायसहायानां अनासिमजूरपिनि महोदधिः तद्वं गुसागरसमुद्रं न अतिपा

रः पारवने पाकुमजूर ॥ ० ॥ श्लोकेन च तदर्थेन पादेनैकाक्षरेणावा ॥ अवधं दिवसं कु
 र्याद्दानाध्ययनकर्मसु ॥ ३३ ॥ श्लोकेन च पुंश्लोकजुसानं तदर्थेन वा पुंश्लोकजुसानं
 पादेन च गुचरराजुसानं वा अधवा एकाक्षरेणा च गुगो आखजकजुसानं दानाध्यय
 नकर्मसु दानयायगु आखवने गुकर्म अवधं खालिमजुयक दिवसं कुर्यात् द्विहिया
 यमा ॥ ० ॥ योजनानां सहस्रारिणं व्रजं याति पिपीलिकाः ॥ अगच्छन् वेन ते योऽपि पद
 मेकं न गच्छति ॥ ३४ ॥ व्रजं वनं चानधालसा योजनानां सहस्रारिणो दालं देजो ज
 न पिपीलिका स पानि योऽपि वेनी अगच्छन् अलसि जुयाम वस्य चानधालसा वे

नेत्रेयः अपि गुरु उज्ज्वलानः पदमेकं नगच्छति रूपलोहे द्वौपै मखु ॥ ० ॥ शनैरर्थाः श
 नैर्विद्याः शनैः पर्वतमारुहाः ॥ शनैर्धर्मश्च कामश्च व्यायामश्च शनैः शनैः ॥ २५ ॥ शनैः
 अर्थाः बुलुङ्गं धनं कमाय याय माः शनैर्विद्याः विद्यां बुलुङ्गं स्पने माः शनैः पर्वतमारुहाः
 पर्वतगयतनं बुलुङ्गं त्रेने माः धर्मश्च कामश्च धर्मकामनं शनैः बुलुङ्गं याय माः व्यायामश्च
 द्विजिव्यवहारयायुनं शनैः २ बुलुङ्गं १ याय मा ॥ ० ॥ गुरुश्च शुषया विद्याः पुष्कलेन व
 नेन वा ॥ अथ वा विद्याया विद्या चतुर्थे नोपलभ्यते ॥ २६ ॥ विद्याः शास्त्रं ध्याय गुरुश्च
 शुषया पुष्कलेन गुरुर्यासेवात्त हल्याना वा अथ वा धनेन धनविद्या अथ वा वि

१०

ध्याय विद्याः विद्याविद्या विद्या हि नाकया शास्त्रलाश्च चतुर्थेः प्यता प्रकारं नोपलभ्यते प्रा
 प्रजी मखु ॥ ० ॥ एकाक्षरं प्रदातारं यो गुरुं नाभि मन्यते ॥ ध्यानयोनिं शतं गत्वा चारुता
 लेष्वापि जायते ॥ ३ ॥ एकाक्षरं द्दुगो आख्यं प्रदातारं व्यस्य यः गुरुं स्पं गुरुं गुरुर्या
 तः नाभि मन्यते मान्य मया यीधुस्तु मनुष्यः ध्यानयोनिः खिचाया योनिः शतं गत्वा शक्ति
 को वना चारुतालेषु अपि चारुतालेषु कलेन जायते जन्म जुय ॥ ० ॥ पुरुषं कं प्रति यो
 धीतं नार्थं गुरुं संनिधौ न शोभते स भामध्ये जारगर्भे श्वस्त्रियः ॥ ३८ ॥ यः गुरुं स्पं
 पुरुषं कं प्रति सकलं लिखया अधीतं वनी गुरुं संनिधौ गुरुर्याथासेनाधीतं वनाम

तल भुल्लुपः सभामध्ये सभायादधीः जारगर्भ इवस्त्रियः जारया लंगर्भ
 धारणाया कलमिसाध्ये नशाभने शोभादै मरु ॥ ० ॥ शिल्पः शीलमनालस्यपा
 रिउत्तममित्रसंग्रहः ॥ अचौरहरणीविद्यापंचैनेत्यक्षयोनिधिः ॥ २५ ॥ शिल्पः शीघ्रः
 शीलः शीलस्वभावभिकरुः अनालस्यः अलसिमजीरुः पारिउत्तमः पारिउत्तजीरुः मि
 त्रसंग्रहः मित्रग्रहणायायः एते पंचः पुपिन्याना अचौरहरणीविद्याः खं हरणायाय
 मफुरुविद्याः अक्षयोनिधिः अक्षयभराडारधकासीकि ॥ ० ॥ नहिजन्मनिज्येष्ठत्वं
 ज्येष्ठत्वं गुरासुच्यते गुरात्तगुरात्तरं याति पयोदधिघ्नं यथा ॥ ४० ॥ जन्मनिज

११

ने नहिज्येष्ठत्वं थकालिज्जामखु ज्येष्ठत्वं थकालि धयागुः गुरात्तच्यते गुराधकाध
 यातल गुरात्त गुरायाक्यं गुरात्तरं याति गुरुं गुरावहेजुयू गथ्यधालसा प
 योदधिघ्नं यथा उउधौघ्याथ्यं ॥ ० ॥ किंकलेन विशालेन गुरावान्प्रज्यते नरः
 धनुर्वंशविशुद्धोपि निर्गुराः किं करिष्यति ॥ ४१ ॥ किंकलेन विशालेन विशाहीन
 सुयोनरः ॥ अकलीनोपि विद्वांसो देवतेरपि पूज्यते ॥ ४२ ॥ किंकलेन विशालेन क
 लभिनां दुयाये गुरावान् गुरात्तल नरः मनुष्यः प्रजितः प्रजायायी वंशविशुद्धः
 आपि पंभिर्गुज्जसानं निर्गुराः खिपमउगु धनुः धनुर्किं करिष्यति दुयायज्य ॥ ०

यः नरः सुसमनुष्यविद्याहीनः शास्त्रहीनजुयाचंलया कुलेन विशाले किं कुल
 भिनां रुयाये अकुलीनः अपि कुलीनमखुसानं विद्वांसः परिउतजुयाचं पि देवतैः अ
 पि देवतापि संहै पूज्यते पूजायायी ॥ ० ॥ नावार्थी भजने नावं यावत्पारं नगच्छति
 उत्तीर्णो च गते पारे नौकाया किं प्रयोजनं ॥ ४३ ॥ नावार्थी उंगां तरे जुयावने रुखा
 या कल्पे यावत् उवलेत क पारं नगच्छति पारमवनी उवलेत क नावं भजेत उं
 गा सेवायायी उत्तीर्णो च गते पारे पारउ तरे जुयावने धुस्यति नौकाया दुंगाया
 किं प्रयोजनं दुप्रयोजनं ॥ ० ॥ गुराः सर्वत्र पूज्यते पितृवंशो निरर्थकः ॥ वासुदे

१२

वनमस्य निवसुदेवन तेजनाः ॥ ४४ ॥ सर्वत्र सकभने गुराः गुराः पूज्यते पूजाया
 योः पितृवंशः वैयावंशः निरर्थकः व्यर्थजुयी वासुदेव वासुदेवयात नमस्यति न
 मस्कारयायी तेजनाः धनोऽपि स नवसुदेवः वसुदेवयात पूजामया ॥ ० ॥ गु
 राः कुर्वन्पदं हरेपि वसतां सतां केतकी गन्धमाघ्राय स्वयंगच्छति षट्प
 दा ॥ ४५ ॥ सतां सज्जनगरापि हरेपि वसतां तापाले च नाचं सानं गुराः गुराः
 अहंत्वं कुर्वन्ति सः तिकावी केतकी मन्धमाघ्राय केतकी स्वाया वासननुना ष
 ट्पदा भ्रमरगरापि स्वयं धवथ्यधमनं गच्छति वनी ॥ ० ॥ विद्वत्पचन

पत्वंचनहिरुत्पपराक्रमः स्वदेशे पूजितो राजा विद्वान्सर्वत्र पूज्यते ४६ ॥ विद्वत्त्वंच
 पारिडत्तवन्नपत्वंच राजा वन्नहिरुत्पपराक्रमः वरावरपराक्रममुख राजा जुजु स्वदे
 शे पूजितः पद्मगुदेशे जक पूजायायी विद्वान् पारिडत्तयातः सर्वत्र सक्रभनं पूज्यते
 पूजायायी ॥ ० ॥ एकेनापि सुपुत्रेण विद्यायुक्तेन साधुना कुलपुरुषसिंहेन चन्द्रे
 रोवप्रकाशयते ॥ ४७ ॥ एकेन अपि हस्तस्य जकजूसानं सुपुत्रेण भिलपुत्रं विद्यायु
 क्तेन शास्त्रसत्त्वस्य साधुना साधुजुया चंस्तस्य पुरुषसिंहेन पुरुषसिंहं चन्द्रे
 राश्व चन्द्रमोरात्रिप्रकाशयायुध्यं कुलप्रकाशयते कुलप्रकाशयायी ॥ ० ॥ विशा

१३

याभाजनं कश्चित्कश्चिद्रव्यस्य भाजनं उभयोर्भाजनं कश्चित्कश्चिन्नोभयभाजनं ॥
 ४८ ॥ कश्चित् सुग्वस्तसिंके विद्यायाभाजनं विद्यायाफलं कश्चित् सुग्वस्त
 सिंके द्रव्यस्य भाजनं द्रव्ययाफलं कश्चित् सुग्वस्तसिंके उभयोर्भाजनं निगुया
 थलं कश्चित् सुग्वस्तसिंके न उभयभाजनं निगुया थलं ॥ ० ॥ नमनि फलिने
 वृक्षानमनि गुरिने जनाः ॥ शुक्काद्यं च मूर्खं च भिद्यते नैव मन्यते ॥ ४९ ॥ फलि
 ने वृक्षाः फलसया च गुरिमानमनि कुर्याः गुरिने जनाः गुराउपि पुरुषं न
 मनि नरमज्जी शुक्काद्यं च सुखगं गुरिने मूर्खं च मूर्खं न भिद्यते तो भुत्तावनी

नैव मन्यते नर मज्जी मखु ॥ ० ॥ नहि कर्मणि चत्वारि संध्या काले प्रयेजयेत् ॥ आ-
 हारो मैथुनं निद्रा तथा स्वाध्यायमेव च ॥ ५० ॥ चत्वारि कर्मणि प्यंगु कर्म संध्या काले
 संध्याया समये न प्रयेजयेत् याय मज्ज आहार नयगु मैथुन स्त्री संभोग निद्रा
 येनैगु तथा पुरुष प्रकार स्वाध्यायमेव च आख बन्धगु ॥ ० ॥ आहाराज्जायने व्याधि
 गर्भाक्षरश्च जायते ॥ अलक्ष्मी कश्च शय्यायाः सपाठादायुषः क्षयः ॥ ५१ ॥ आहार
 न नयागुलिं व्याधिर्जायते रोग उत्पत्ति जुष्ट गर्भाक्षरश्च जायते मैथुनया ना
 गुलिं अलक्षणा लम च जन्म जी शय्यायाः धनागुलिं अलक्ष्मी कश्च लक्ष्मी नाश जुष्ट

५४

सपाठान् पाठयानागुलिं आयुषः क्षयः आयु नाश जुष्ट ॥ ० ॥ वेद वेदाङ्ग तत्त्वज्ञान
 पदो म परायणाः ॥ आशीर्वाद परो नित्ये म परात्त पुरो हि तः ॥ ५२ ॥ वेद वेदाङ्ग तत्त्वज्ञः
 वेद वेदया अङ्ग तत्त्वज्ञान स्पृष्ट जप होम परायणाः जपयायगु होम यायगुली निष्ठ
 नस्त नित्यं नित्य २ आशीर्वाद परः आशीर्वाद वी गुली तत्परस्त एषः पुस्त राज्ञः पुरो हि तः
 राजा च पुरो हि तयाय माल ॥ ० ॥ प्राज्ञः स्निग्धो मही पालः क्षुद्र कर्म विवर्जितः ॥ विधुरे
 च परित्यागी समः स्वसमः सुखः ॥ ५३ ॥ प्राज्ञः ज्ञानी स्निग्धः कोमल मही पालः पृथ्वी
 पालनायायीस्त क्षुद्र कर्म विवर्जितः घटिया कर्म कुंभ उल विधुरे आपत् परे जीव

लेपरित्यागीत्यागयायीस्तु समउःखसमःसुखःसुखउःखवरोवरमानेयाकस्तु
 जायायमा ॥ ० ॥ कुलशीलगुरोपेतःसत्यधर्मपरायणः ॥ प्रवीणःपेशलोदक्षोराजा
 ध्यक्षोविधीयते ॥ ५४ ॥ कुलशीलगुरोपेतःकुलशीलगुरांसंयुक्तस्तुसत्यधर्मपरा
 यणःसत्यधर्मसत्प्ररस्तुप्रवीणःनिष्ठनस्तुपेशलःतप्यंस्वभावस्तुदक्षःचतुर
 स्तराजाध्यक्षोविधीयतेराजायाधिकारीयायमा ॥ ० ॥ कुरंग्यसनिनंतुध्वमप्र
 गल्भमनार्जवं ॥ अनायव्ययकर्तारंनाधिपत्येनियोजयेत् ॥ ५५ ॥ कुरंग्योकिस्तु
 व्यसनिनंतुःखीस्तुलुध्वंनोभीस्तुअप्रगल्भंप्रतिभानमस्तुअनार्जवंवेकोस्वभा

९५

वस्तुअनायव्ययकर्तारंआम्हानीमदयकरवर्चयायीस्तुआधिपत्येअधिकारीया
 ज्ञासन्ननियोजयेत्जोजलप्येमन् ॥ ० ॥ मूलवृत्तिहितीधीरःसर्वरत्नपरीक्षकः ॥ शु
 चिश्चव्यवसायोचधर्माध्यक्षोविधीयते ॥ ५६ ॥ मूलवृत्तिहितःमुख्ययायमागुज्याया
 यीस्तुधीरःधीरास्तुसर्वरत्नपरीक्षकःसंपूर्णरत्नयापरिक्षास्पस्तुशुचिश्चशुचितु
 व्यवसायोचउद्यमीस्तुधर्माध्यक्षोविधीयतेधर्माधिकारीयायमा ॥ ० ॥ आयुर्वेद
 क्षताभ्यासःसर्वज्ञःप्रियदर्शनः ॥ आर्यशीलगुरोपेतःसर्ववेद्योविधीयते ॥ ५७ ॥ आ
 युर्वेदक्षताभ्यासःआयुर्वेदसअभ्यासयाकस्तुसर्वज्ञःसंपूर्णस्पस्तुप्रियदर्शनस्तु

कस्यानंस्वेयोत्तमः आर्यशीलगुरोपेनः उजमशीलगुरो संयुक्तजुयाचंस्त एषैवेयो
 विधीयते भुजोत्तमैवेयेयायेमा ॥ ० ॥ पितृपितामहोदक्षः शास्त्रज्ञो मिष्टपाचकः ॥ ४५
 विश्वकठिनश्चैव सूपकारः प्रशस्यते ॥ ५८ ॥ पितृपितामहोदक्षः वौवाज्यो निस्यंच
 लाकृत्तः शास्त्रज्ञः शास्त्रसत्तः मिष्टपाचकः स्वाददयकपाकयायीसः भुचिः सुघ
 रस्तः अकठिनश्चैव करामजस्तः सूपकारः प्रशस्यते मधिकर्मियायमा ॥ ० ॥ समस्त
 कृगृहीनार्थो लघुरस्मो जिनाक्षरः सर्वशास्त्रसमालोको एष लेखक उच्यते ॥ ५९ ॥
 समस्तकृगृहीनार्थः छकोजकधावगुखैया अर्थबुद्धिजुवस्तः लघुरस्तः चलाकंचेऊ

१५

जिनाक्षरः आखजन्मा पाशस्तः सर्वशास्त्रसमालोको संपूर्णशास्त्रस्वयाचंस्त एषः उ
 त्तमलेखक उच्यते आखचैस्तर्धार्थ ॥ ० ॥ शङ्किताकारनत्वज्ञो वलवान् प्रियदर्शनः अ
 प्रमादी सदादक्षः प्रतीहारः स उच्यते ॥ ६० ॥ शङ्किताकारनत्वज्ञः ज्ञाया अनुसारत
 त्वस्पृष्टः वलवान् वल्लास्तः प्रियदर्शनः सकस्यानंस्वेयोत्तमः अप्रमादी मजामज
 स्तः सदादक्षः सदाचलाकस्तः सः ध्वः प्रतीहार उच्यते द्वारपालवार्थ ॥ ० ॥ समस्त
 कृतशास्त्रज्ञः परिउतश्च जितश्रमः ॥ धैर्यशौर्यगुरोपेनो धर्मव्यक्षो विधीयते ॥
 ६१ ॥ समस्तकृतशास्त्रज्ञः संपूर्णशास्त्रसत्तः परिउतश्च परिउतजुयाचंस्त जि

नश्चमः परिश्रममउल्लू धैर्यः धीर्जउल्लू शौर्यः शूरास्तु गुरोपेनः गुरांसंयुक्तजुयाचंलू ध
 र्माध्यक्षो विधीयते धर्माधिकारी यायमा ॥ ० ॥ समस्तस्य शास्त्रज्ञो वाहनेषु पराजितः ॥
 शौर्यवीर्यगुरोपेन अश्वाध्यक्षो विधीयते ॥ ६२ ॥ समस्तस्य शास्त्रज्ञः संपूर्णसल
 यापरिक्षास्यूत वाहनेषु सलगयगुली अपराजितः सुनानंजिते यायमक्र
 स्त शौर्य शूरा वीर्य पराक्रमी गुरोपेनः गुरांसंयुक्तजुयाचंलू अश्वाध्यक्षो वि
 धीयते अश्ववारी यायमा ॥ ० ॥ मेधावी वाक्पटुः प्राज्ञः परविज्ञो पलक्षकः ॥ धीरो
 यथोक्तवादी च एष ह्येनो विधीयते ॥ ६३ ॥ मेधावी बुद्धिउल्लू वाक्पटुः खंडूयस

वल्लू प्राज्ञः ज्ञानी परविज्ञो पलक्षकः कनपिंशुचिजस्यूत धीरः धीरा यथोक्तवादी गध्यक
 नअप्यधार्इल्लू एष ह्येनो विधीयते धैर्यहनधार्इ ० पार्थिवस्य च भृत्यस्य वदामि गुराल
 क्षरां येन संवर्द्धने राजा भाराडगारी तथैव च ॥ ६४ ॥ पार्थिवस्य राजाया भृत्यस्य चाकरया
 गुरालक्षरां गुरालक्षरा वदामि केने येन गुरुलि संवर्द्धने वद्रेजुयू राजा पुल्लराजायाये
 तथैव च चप्यंनुं भाराडगारी भाराडगारी याये ० अतएव कुलीनानां दया कुर्वन्नि साध
 वः आदिमध्यावसानेषु न ज्ञेयास्पन्निविक्रिया ॥ ६५ ॥ अतएव धुलियानिर्जितं कुलीना
 नां कुलवंतगणापि न साधवः साधुगणापि संदयां कुर्वन्नि दया न दूने धुपि आदिम

धावसानेषु आदिमध्ये अंतसः विक्रियां नयास्पन्निः विकारजुयाकुनावनीमखु ०
परिडेनेषु गुराः सर्वे मूर्खे दोषास्तु केवलं तस्मात् मूर्खसहस्रेषु प्राप्ते एकः प्रशस्यते १६
परिडेनेषु परिडनगुरापि के सर्वे गुराः संपूर्णगुरा दयः मूर्खे तु मूर्खयो के जा केवलं दोषा
केवलं दोषाः केवलं दोषजकजुयः तस्मात् भुलियानिति भूमीश्वरः राजा मूर्खसहस्रेषु
दोषे दो मूर्खयामध्ये प्रातः ज्ञानी एकः दुस्तजक प्रशस्यते प्रशस्तजुयः ० प्राप्ते नियो
ज्यमानेषु सानिरातस्त्रयो गुराः यशः स्वर्गनिवासश्च पुष्करश्च धनागमः ५ प्राप्ते
ज्ञानी ह्यनियो ज्यमाने ज्वालगे यायवले रातः राजाया त्रयो गुराः सानि स्वगु गुराः

१८

यशः जसदैः स्वर्गनिवासश्च स्वर्गवासलार्हः पुष्करश्च धनागमः धननंलाभदै ० मूर्खे
नियो ज्यमाने तु त्रयो दोषा महीपतेः अयशश्चार्थनाशश्च नरके पतनं भुवं १८ मूर्खे
मूर्खस्तु नियो ज्यमाने तु ज्वालगे यायवले जा महीपतेः राजाया त्रयो दोषाः स्वगु दोषजुयः
अयशः जसमदैः अर्थनाशः धनपुर्ः भुवं निश्चयनं नरके पतनं नरकसक्तौ नवनी
० तस्माद्भूमीश्वरो नित्यं धर्मकामार्थसिद्धये गुरावन्ननियो ज्येत गुराहीनं विवर्जयेत्
१९ तस्मात् भुलियानिति भूमीश्वरः राजा नित्यं नित्यं धर्मकामार्थसिद्धये धर्मअर्थ
कामसिद्धयायनिति गुरावन्ननियो ज्येत गुरादपि जे जलप्यमा गुराहीनं गुरामडस्तु

विवर्जयेत् नो ते मा ० यत्किंचित् कुरुते भृत्यैः शुभं वा यदि वा शुभं तेन सर्वद्वन्द्वे राजा सु
 क्तैर्दृष्टैरापि ७० भृत्यैः चाकराण्यसं शुभं वा भिगुज्ज्ज्ञानं यदि वा शुभं यदि वा शु
 भं मभिगुलिज्ज्ञानं यत्किंचित् दुःखं कुरुते यार्हं तेन भुगुलि सुकृतैः भिगुलिज्ज्ञानं
 उक्तैरापि मभिगुलिज्ज्ञानं राजा राजाया वर्द्धने वद्रेजु ० यथा हेमपरीक्षेन ताप
 ताडनं ददनैः तथा पुरुषमप्येवं कुलशीलेन कर्मणा ७१ यथा गुणप्रकारं हेमलु
 ताप मोक्षया ताडनं दद्याददने त्वद्द्वाना परीक्षेन परीक्षाया यो तथा गुणप्रकारं पुरु
 षमप्येवं पुरुषगणपिनं कुलशीलेन कर्मणा कुलशीलस्वभावकर्म परीक्षायाये ०

ज्ञानव्यं प्रेषरो भृत्या वान्धवा व्यसनागमे आपत्काले तथा मित्रं भार्या च विभवक्षये ७२
 भृत्याः चाकरगणपिः प्रेषरो ज्ञा अद्रे यायवले वान्धवाः दाजुकिजागणपिः व्यसनागमे वि
 पत्तिर्जीवले तथा गुणप्रकारं आपत्काले आपत् परे जीवले मित्रं मित्रं विभवक्षये
 धनं युवले भार्या स्त्री ज्ञानव्यं सीके मा ० भृत्या वद्विधाने या उन्नमा धममध्य
 माः तेनियो ज्ञायथा योग्यं त्रिविधे वद्विधे ७३ भृत्याः चाकरगणपिः वद्वि
 धानाना प्रकार उन्नमा धममध्यमाः उन्नम मध्यम कमल ते या सीके ते भुपि त्रिवि
 धे पुरुषवर्गसु स्वगुणिसि मयार्कर्म यथा योग्यं जोग्यं जूथ्य नियो ज्ञाः जेजलप्यमा

० आलस्यं मुखरं क्रूरं तद्व्यसनिनं शठं असंतुष्टं मभक्तं च त्वजे हृत्य नराधिपः
 आलस्यं अलासि मुखरं सुनुच्छाहलिसं क्रूरं मोकील तद्व्यं दिनारिस्त व्यसनिनं उ
 खील शठं लुच्चा असंतुष्टं संतोषमजस्रं अभक्तं च भक्तिमउल भन्यं चाकरयात
 नराधिपः राजां त्वजेत् तोते ० त्वजेत् स्वामिनमनुग्रहमनुग्रहं परो त्वजेत् कृप
 णाद विशेषतस्तस्माच्च कृतनाशनं ७५ अतिउग्रं अतिकरास्त स्वामिनं मालिक
 यात त्वजेत् तोते अतिउग्रं अतिकरास्त कृपरां कपटियात त्वजेत् तोते कृपरात
 कपटियाक्यं अविशेषतः विशेषमस्यूत तस्मात् ध्याक्यं कृतनाशनं यानागुज्जानाश

२०

रस्य कुतो मान्यं उर्जनस्य कुतः क्षमा वेश्यास्त्रीणां कुतः स्नेहः कुतः सत्यं च कामिनां ८०
 तत्करस्य खुंया कुतो मान्यं गनमान्यदयू उर्जनस्य उर्जनया कुतः क्षमा गनक्षमाद
 यू वेश्यास्त्रीणां वेश्यास्त्रीया कुतः स्नेहः गनमाया दयू कामिनां कामीगराधिनि कुतः
 सत्यं गनसत्यदयू ० उर्वलस्य वलराजा वालानो रोदनं वलं वलं मुखस्य मोनत्वं
 चौराणां मन्तं वलं ८५ उर्वलस्य वलराजा वालानो रोदनं वलं वलं मुखस्य मोनत्वं चो
 राणां मन्तं वलं उर्वलस्य वलमउलया वलराजा जुजुवल वालानो वलं मचाया
 वल रोदनं रेवणु मुखस्य वलं मुखं यावल मोनत्वं च मचास्य चनेय चौराणां वलं

रुंयावल अनन असन्त्यखेन्सायगु ० अनाथानादरिद्राणां बालवृद्धतपस्विनां
 अन्यायपरिभूतानां सर्वेषां पार्थिवोगति ८३ अनाथानां नाथमउपनिदारेद्रा
 णां दारेद्रगणापिनि बालवृद्धतपस्विनां मचायुयतपस्वीपिनि अन्यायपरिभूतानां
 अन्यायं हरे जुयाच्चपिनि सर्वेषां सकसियां पार्थिवोगति राजागतिधकासीकि ०
 व्याधितस्यार्थहीनस्य शत्रुभिस्त्रासितस्य च हृदये शोकदग्धस्य सुहृद्दर्शनमौषधं
 ८३ व्याधितस्य रोगजुयाच्चक्षया अर्थहीनस्य धननाशजक्षया शत्रुभिस्त्रासितस्य
 शत्रुनाशयाक्षया हृदये शोकदग्धस्य नुगले शोकदाहजक्षया सुहृद्दर्शनं इष्टमि

३३

त्रयादर्शनयायगु औषधं वास ० आतुरे व्यसने प्राप्ते उर्भिक्षे शत्रुविग्रहे राजद्वारे
 रश्मिशाने वायलिष्ठजि सवान्धवः ८४ आतुरे रोगजीवले व्यसने प्राप्ते उःखे प्राप्ते
 जीवले उर्भिक्षे उर्भिक्षजीवले शत्रुविग्रहे शत्रुनापत्वा जीवले राजद्वारे जुजुया
 धाकास रश्मिशाने मुसाने यः जिष्ठजि युक्षचनी सवान्धवः श्वदाजु किजा धाये ०
 भावशुद्धिर्मनुष्याणां ज्ञातव्यं सर्वकर्मसु भावेन चुम्बिताकान्ता भावेन उद्दिता नना
 ८५ मनुष्याणां मनुष्यगणापिनि सर्वकर्मसु संपूर्णकर्म भावशुद्धिः भावशु
 द्धजुयाच्चगु ज्ञातव्यं सीकि भावेन भावं चुम्बिताकान्ता स्त्रीयातचुवनायान भावे

न भावे उद्दिष्टानना स्थायया सुखं वनायात ० न देवो विद्यते काष्ठे पाषाणेन
 च मन्मये भावेऽपि विद्यते देवस्तस्माद्भावमहजरं ८६ काष्ठे सौ पाषाणे लोहने
 मन्मये चास्य देवः देवता न विद्यते मउ देवः देवता भावेऽपि भावे विद्यते उ न स्मा
 त् शुल्लियानिति भावमहजरं भाववक्तु न वधं ० शिष्याणां देवताचार्यो ज्ञानमाचा
 र्यदेवता देवतायोषिता भर्ता ब्राह्मणो जनदेवता ७ शिष्याणां देवता शिष्योपि
 निदेवता आचार्य गुरु आचार्यदेवता गुरुया देवता ज्ञानं ज्ञानं योषितां देवता
 मिसाया देवता भर्ता पवस्वामी जनदेवता लोकपि निदेवता ब्राह्मणा ब्राह्मणा ०

२२

गुरुरग्निर्द्विजातीनां वर्णानां ब्राह्मणो गुरुः पतिरेको गुरुस्त्रीणां सर्वस्याभ्यागतो ग
 रुः ८८ द्विजातीनां गुरुः ब्राह्मणापि निगुरुः अग्निः अग्निदेवता वर्णानां गुरुः पंगु
 जानया गुरुः ब्राह्मणा ब्राह्मणा स्त्रीणां गुरुः मिसाया गुरुः पतिः एक पवस्वामी दक्षज
 कः सर्वस्य गुरुः सकलयां गुरुः अभ्यागतः अतीत अभ्यागत ० विप्रं पश्य यथा
 वह्निः आचार्यं पश्य देवता पृथ्वीं पश्य यथामाता मित्रं पश्य यथा सुतः ८९
 यथा वह्निः गन्धं अग्निदेवता अथं विप्रं पश्य ब्राह्मणा यातस्व यथा देवता गन्धं दे
 वता अथं आचार्यं पश्य गुरुयातस्व यथामाता गन्धं मां अथं पृथ्वीं पश्य पृ

धीयात्रस्व यथासुतः गन्धपुत्र अर्घ्यं मित्रं पश्य मित्रयात्रस्व ० उन्नमस्यापि वर्णा
 स्थनीचोपि गृहमागतः पूजनीयो यथायोग्यं सर्वस्याभ्यागतो गुरुः ५० उन्नमस्या
 पि वर्णास्य उन्नमजात्रिया गृहमागतः द्रव्यैस्तज्जिते पियात्र नीचः अपि नीचजात्रिस्तज्जसा
 नं यथायोग्यं जोग्यज्ज्य पूजनीयः पूजायायमा अभ्यागत अतीत अभ्यागत धन्यास्त
 सर्वस्य गुरुः सकलयां गुरुः ० देवता पूजयेद्भक्त्या भक्त्या दानेन पूजयेत् शूद्रः पूज्या
 पकारेणा विप्रारणामभिवन्दनं ५१ देवता देवतागराः भक्त्या पूजयेत् भक्तिं पूजाया
 ये भक्त्या चाकर दानेन पूजयेत् दानवियाचुरेयाये शूद्रः ज्पापु उपकारेणा पूज्यः उ

२४

पकारयानावुरेयाये विप्रारणा ब्राह्मणागरापि अभिवन्दनं नमस्कारयाना पूजा
 याये ० धर्मस्य मूलं राजानस्य पोमूलं च ब्राह्मणाः ब्राह्मणा यत्र पूज्यन्ते तत्र धर्मस्य
 नाग्नः ५२ धर्मस्य मूलं धर्मयाहा राजानः राजागरापि न पोमूलं न पस्पाहा ब्राह्म
 णाः ब्राह्मणागरापि यत्र गुरुधास ब्राह्मणाः ब्राह्मणागरापि पूज्यन्ते पूजायायी
 तत्र अन धर्मसनाग्नः सनाग्नो नित्य धर्मरहे जुष्ट ० आचारोऽफलमेधर्म आचा
 राफलमेधनं आचाराफलमाप्नोति आचारादन्यलक्षणां ५३ आचारान् आ
 चारयाक्यं धर्मफलमेधर्म प्राप्नुई आचारान् आचारयाक्यं धनं फलमेधनं प्रा

प्रजुयः आचारात् आचारयाकं फलमाप्नोति फलप्राप्तञ्च आचारात् आचारयाकं अल
 क्षराहन्ति अलक्षणाशजुयो ० भोज्ये भोजनशक्तिश्चरति शक्तिर्वरस्त्रियः विभवेदान
 शक्तिश्च नाल्पस्य तपसः फलं ५४ भोज्ये भोजनयाये देवले भोजनशक्तिः नयगुसमर्थदै
 गु वरस्त्रियः उन्नममिसा देवले रतिशक्तिः रति यायगुसमर्थदैगु विभवे धनदेवले दान
 शक्तिः दान यायगुसमर्थदैगु अल्पस्य तपसः फलं न कमत्तपस्याया फलमखु ०
 बाले चैव चरे धर्ममनित्यं खलु जीवितं फलानामपि पक्वानां साखतं पतनं भवेत् ५५
 बाले चैव मचावले हे धर्मचरे न धर्मचले याये खलु निश्चयनं जीवितं स्वानाचो न्यगु

३५

अनित्यं नित्यमदयाच्चं पक्वानां फलानां अनिपाके जूगु फलयानं साखतं निश्चयनं प
 तनं भवेत् कुतिलै ० सदेभश्च हनो धर्मक्रोधेनैव हतं तपः अदृष्टेन हतं ज्ञानं प्रमा
 देन हतं भुजं ५६ सदेभश्च कपटया तथा यव हनो धर्मः धर्मनाशजुयः क्रोधेनैव अ
 हेकारे हतं तपः तपस्यानाशजुयः अदृष्टेन कालुमज्जुलिं हतं ज्ञानं ज्ञाननाशजुयः प्रमा
 देन मज्जुयागुलिं हतं भुजं नानागु शास्त्रनाशजुयः ० अदीप्रे गौ हनो होमो हना भुक्ति
 रसाक्षिका उपजीव्या हना कन्या स्वार्थे पाकक्रिया हना ५७ अदीप्रे गौ मद्योगुमी होमः
 होमयायगु हतः व्यर्थजुयः असाक्षिका साक्षी मदयक भुक्तिः नयगु हना व्यर्थजुयो उप

जीवाकन्या खर्चकयाकन्यादानवियोगः हन्ता व्यर्थः स्वार्थे पाकक्रिया ध्वस्तुनिमित्ते पाक
 यायुक्रिया हन्ता व्यर्थजुष्ट ० दारिद्र्याधिः खानि बंधनव्यसनानि च अदातुः फ
 लमेतानि तस्मादानं विशिष्यते ९८ दारिद्र्यं दारिद्र्यजीर्णं व्याधि रोगजीर्णं उः खानि उः
 खजीर्णं बंधनं बंधने लार्शु व्यसनानि आपत्तिजीर्णं एतानि धुलिः अदातुः फलं दान
 मयानागुयाफलं तस्मान् धुलियानि नित्यं दानं विशिष्यते दानध्यागुनबंधं ० पुलकाई
 वदानेषु पुत्रिकाई वजंतुषु त्रादशास्त्रे मनुष्येषु ये च धर्मवर्हिष्कृताः ९९ ये शुद्धम
 नुष्यपिसं धर्मवर्हिष्कृताः धर्मवर्हिष्कृतेः पुपि धान्येषु वायामध्ये पुलकाई व कंगलि

२५

ध्यं जंतुषु जंतुमध्ये पुत्रिकाई व पुत्रिकाया लिंगार्थं मनुष्येषु मनुष्ययामध्ये तादृश
 थथ्यचोपि जुष्ट ० तज्जर्जनसंसर्गं भजसाधुसमागमं कुरु पुराणमहोरात्रं स्मरति
 न्यमनित्यता १०० उर्जनसंसर्गं तज्जर्जनया संगतनोती साधुसमागमं भजसा
 धुया संगतया अहोरात्रं पुराणं कुरु चानोद्दिनं धर्मया नित्यं अनित्यतां स्मरति नित्यं रथ
 संसार अनित्यजुया चोऽनुमंकी ० इति श्री चानके सारसंग्रहे प्रथमशतक
 मातृम् शुभम्

आशा अरुणा

646

ASHA ARCHIVES